

FELHÍVÁS TÁRSADALMI EGYEZTETÉSRE

Gyál Város Önkormányzatának tárgyalásos eljárás keretében elkészítette a „Gyál Város településrendezési eszközeinek módosítása a 4856/6, 5948, 3373, 3407/2, 3408 és a 3413 hrsz.-ú önkormányzati ingatlanokra vonatkozóan” című anyagot. Az állami főépítész ezzel kapcsolatos záró szakmai véleménye szerint „Gyál Város Önkormányzatának 13/1993. (VIII.26.) számú rendelete a 4856/6 hrsz.-ú ingatlant védetté nyilvánította, az érintett területre vonatkozó Vt-8 övezetbe sorolás csak a védett terület kapcsán fennálló ellentmondás feloldása után fogadható el.”

Az ellentmondás feloldása érdekében:

- a hivatkozott természetvédelmi rendelet módosítása szükséges. Ezzel kapcsolatosan a 4856/6 hrsz.-ú földrészlet telekmegosztása során kialakult a 4856/9 hrsz.-ú 1 ha 0001 m² területű, erdő művelési ágú ingatlan, mely helyi védelem alóli feloldása szükséges.
- a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság (továbbiakban: DINPI), szakmai véleménye szerint egy természetvédelmi szempontból legalább azonos természetvédelmi értéket képviselő és területi kiterjedését tekintve is megfelelő csereterület helyi védetté nyilvánításával egyidejűleg lehetne a Vt-8 övezetbe sorolt területet (tervezett idősek otthona területét) a helyi védelem alól feloldani.

Az ÖKO-DESIGN Kft. elkészítette Gyál természeti értékek védelméről szóló rendeletének és kezelési tervének felülvizsgálata dokumentációját, mely a Gyáli-erdők Természetvédelmi Terület, és a Jálícs-domb Természetvédelmi Terület esetében megújítja a kezelési terveket összhangban a területek adottságaival és lehetőségeivel, míg az újonnan természetvédelmi oltalom alá kerülő Millenniumi park Természetvédelmi Terület esetében a jogszabályi előírásoknak megfelelően tartalmazza a természetvédelmi célkitűzéseket, stratégiát és kezelési tervet.

A rendelet tervezetét társadalmi egyeztetésre kell bocsátani.

Tájékoztatjuk Önöket, hogy a társadalmi egyeztetésre bocsátott rendelettervezetről a **Gyálon állandó lakóhellyel, vagy tartózkodási hellyel rendelkező lakosok és a Gyálon működő szervezetek a gylph@gyal.hu elektronikus levélcímen keresztül nyilváníthatnak véleményt.**

Az SZMSZ 41.§ (3) bekezdése alapján a névtelenül beérkezett véleményeket azok figyelembevétele nélkül törölni kell. **Nem vehető figyelembe továbbá az a vélemény, amely elkésett, sérti a közérkölcset vagy a rendelettervezet tárgyához nem illeszkedik.**

Tájékoztatjuk továbbá Önöket, hogy az Önkormányzatnak egyedi válaszadási kötelezettsége nem áll fenn a beérkezett véleményekkel kapcsolatban.

Az SZMSZ 42.§ (1) bekezdése értelmében „Az Önkormányzat a beérkezett véleményeket, a véleményező nevét és elektronikus levélcímét a rendelet végrehajtása érdekében kezelheti.” **Ezért felhívjuk a véleményezők figyelmét, hogy az adataik kezeléséhez szükséges hozzájárulást azok rendelkezésre bocsátásával az Önkormányzat megadottnak tekinti.**

A társadalmi egyeztetés tárgyát képező rendelettervezet az alábbi útvonalon érhető el: <http://www.gyal.hu/kozerdeku/hirdetmenyek/>

A közzététel időpontja: 2023. szeptember 15. (péntek)

A véleménynyilvánításra nyitva álló lehetőség: 2023. szeptember 18. (hétfő) 16 óra

Várjuk a rendelettervezettel kapcsolatos véleményüket.

Gyál, 2023. szeptember 14.

**Pápai Mihály
polgármester**

**Gyál Város Önkormányzata Képviselő-testületének
.../2023. (.....) önkormányzati rendelete
a természeti értékek védelméről**

Gyál Város Önkormányzatának Képviselő-testülete a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény 24. § (1) bekezdés b) pontjában, 24. § (3) bekezdésében, 36. § (1) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján, Magyarország Alaptörvénye 32. cikk (1) bekezdés a) pontjában és a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 13. § (1) bekezdés 11. pontjában meghatározott feladatkörében eljárva a következőket rendeli el:

A védettség felülvizsgálata, védetté nyilvánítás

1. §

- (1) Gyál Város Önkormányzatának Képviselő-testülete megerősíti a Gyál Nagyközség Önkormányzatának 13/1993. (VIII.26.) rendeletével létrehozott alábbi helyi jelentőségű természetvédelmi területek védettségét:
 - a) Gyáli-erdők Természetvédelmi Terület, melynek területi hatályát térképi ábrázolással a rendelet 1. melléklete tartalmazza,
 - b) Jálics-domb Természetvédelmi Terület, melynek területi hatályát térképi ábrázolással a rendelet 2. melléklete tartalmazza.
- (2) Gyál Város Önkormányzat Képviselő-testülete helyi jelentőségű természetvédelmi területté nyilvánítja a Millenniumi parkot 1 ha 1 m² területi kiterjedésben, melynek területi hatályát térképi ábrázolással a rendelet 3. melléklete tartalmazza.
- (3) Az (1)-(2) bekezdés szerinti védett földrészletek ingatlan-nyilvántartási adatait a rendelet 4. melléklet tartalmazza.

A védetté nyilvánítás indoka és célja

2. §

- (1) Gyáli-erdők Természetvédelmi Terület – kiterjedése: 4,9632 ha.
A védetté nyilvánítás indokai és céljai az alábbiak:
 - a) az erdei élőhelyek növény- és állatközösségeinek fenntartása, védelmi helyzetük erősítése,
 - b) a városi környezet egyik meghatározó, nagy kiterjedésű zöldterületének megőrzése, klímavédelmi szerepének erősítése,
 - c) a rekreáció, a természetvédelmi oktatás, ismeretterjesztés lehetőségeinek biztosítása.
- (2) Jálics-domb Természetvédelmi Terület – kiterjedése: 5,2931 ha.
A védetté nyilvánítás indokai és céljai az alábbiak:
 - a) az egykori Jálics-kastély parkjában és környezetében fennmaradt növénytársulások és állatközösségek megővése, kultúrtörténeti értékű történő megőrzése,
 - b) a mozaikszerűen fennmaradt erdei életközösségek és gyeptársulások további megőrzése,
 - c) a zöldterületnek a rekreáció, természetvédelmi oktatás, ismeretterjesztés szolgálatába állítása.
- (3) Millenniumi park Természetvédelmi Terület – kiterjedése: 1,0001 ha.
A védetté nyilvánítás indokai és céljai az alábbiak:
 - a) a Millenniumi parkban kialakított közösségi téren a természetvédelmi szemléletformálás feltételeinek teljesebbkörű biztosítása,
 - b) a régi temető mint helytörténeti érték fenntartása, a környezetében fennmaradt kisebb homoki gyeptársulások természetességének erősítése, az örökzöld illetve egyéb fa- és cserjefajok gondos kezelésével az itt élő állatfajok életfeltételeinek javítása.
- (4) Az (1)-(3) bekezdések szerinti természetvédelmi területeket az Európai Közösségek jogi aktsaiban meghatározott védettségek nem érintik.

A természetvédelmi területekre vonatkozó előírások

3. §

(1) Tilos a védett területeken:

- a) a fakivágás, kivéve az akácnak természetvédelmi célból őshonos fafajra cseréléséhez szükséges tervszerű, ütemezett beavatkozásokat;
- b) sugárzó, rádiójeleket kibocsátó, erősítő, továbbító berendezés telepítése;
- c) a madarak és a vadállomány riasztása, vadászata, kivéve a közérdekből elrendelt és a természetvédelmi hatóság által jóváhagyott védekezés eseteit;
- d) tűzgyújtás, kivéve a természetvédelmi hatóság által engedélyezett, kiépített tűzrakó helyen.

(2) A természetvédelmi hatóság engedélyéhez kötött tevékenységek:

- a) mindennemű építési tevékenység, telekalakítás, várakozó vagy rakodóhely kialakítása;
- b) építőanyag vagy egyéb anyag tárolása;
- c) fa vagy cserje kivágása;
- d) motorkerékpárral, gépjárművel történő behajtás.

(3) A természetvédelmi kezelő fenntartási körében meghatározott tevékenységek:

- a) a természetvédelmi terület határainak táblával történő megjelölése és a legfontosabb előírások megjelenítése;
- b) invazív növény- és állatfajok ellen való védekezés;

(4) A természetvédelmi területekre vonatkozó egyéb előírások tekintetében a védett területek természetvédelmi kezelési-fenntartási tervében foglaltakat kell alapul venni. A Gyáli-erdők Természetvédelmi Terület természetvédelmi kezelési tervét e rendelet 5. melléklete tartalmazza. A Jálics-domb Természetvédelmi Terület természetvédelmi kezelési tervét e rendelet 6. melléklete tartalmazza. A Millenniumi park Természetvédelmi Terület természetvédelmi kezelési tervét e rendelet 7. melléklete tartalmazza.

Záró rendelkezések

4. §

Hatályát veszti a természeti értékek védetté nyilvánításáról szóló 13/1993. (VIII. 26.) önkormányzati rendelet.

5. §

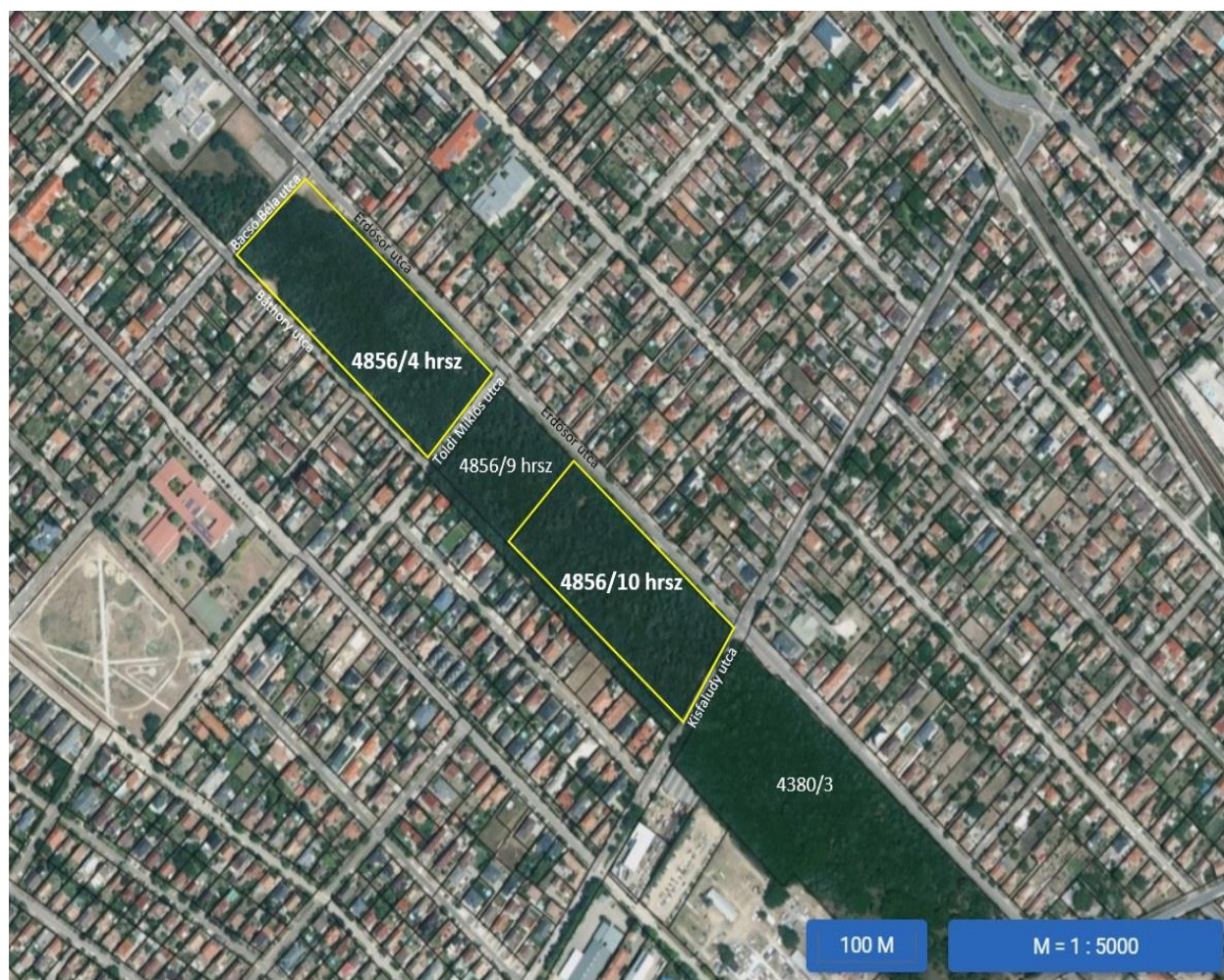
Ez a rendelet 2023. szeptember 28-án ... óra perckor lép hatályba.

.....
Pápai Mihály
polgármester

.....
Rozgonyi Erik
címzetes főjegyző

1. melléklet

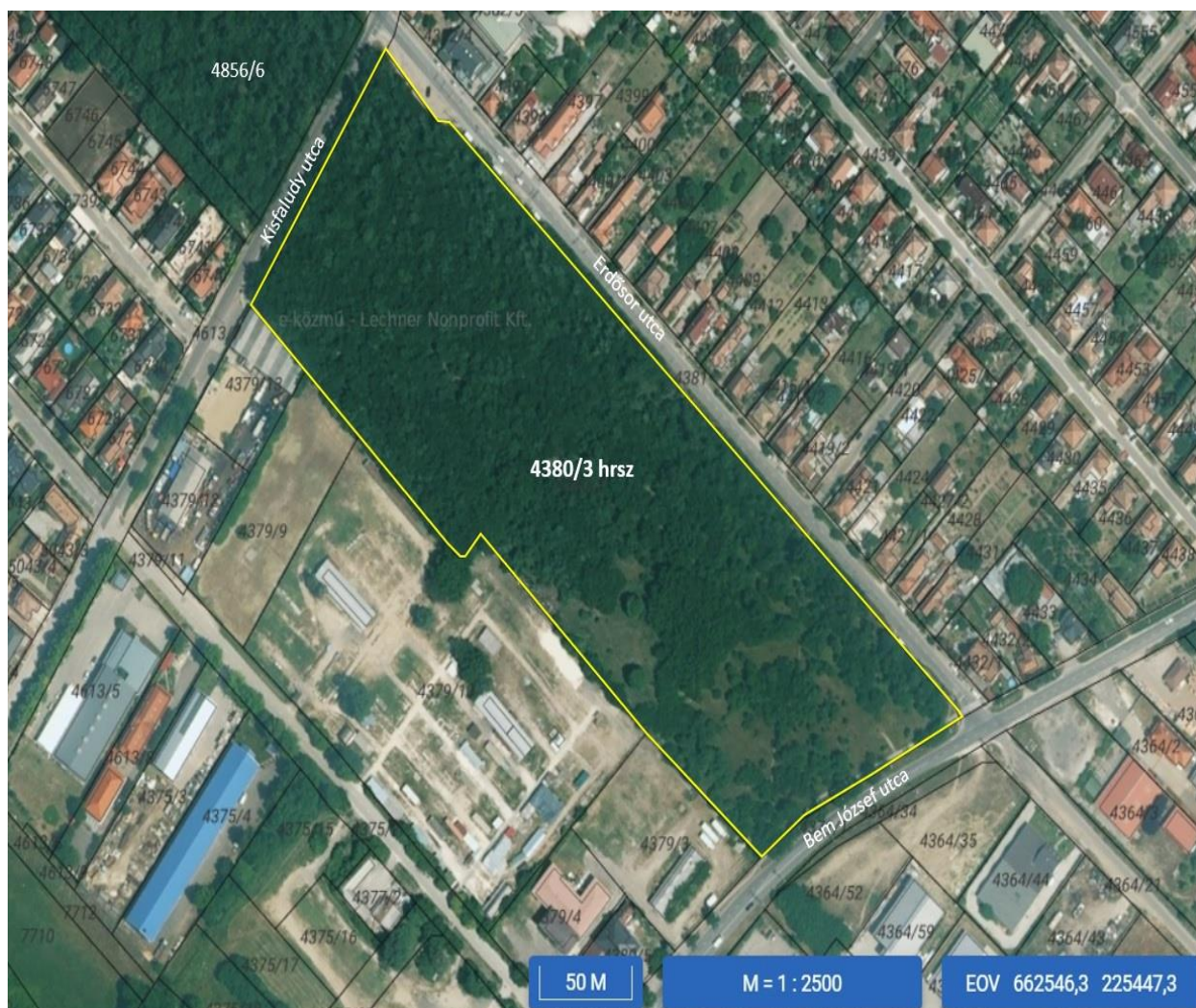
Gyál Város Önkormányzata Képviselő-testületének
...../2023. (.....) önkormányzati rendelethez

A Gyáli-erdők Természetvédelmi Terület által érintett ingatlanok

2. melléklet

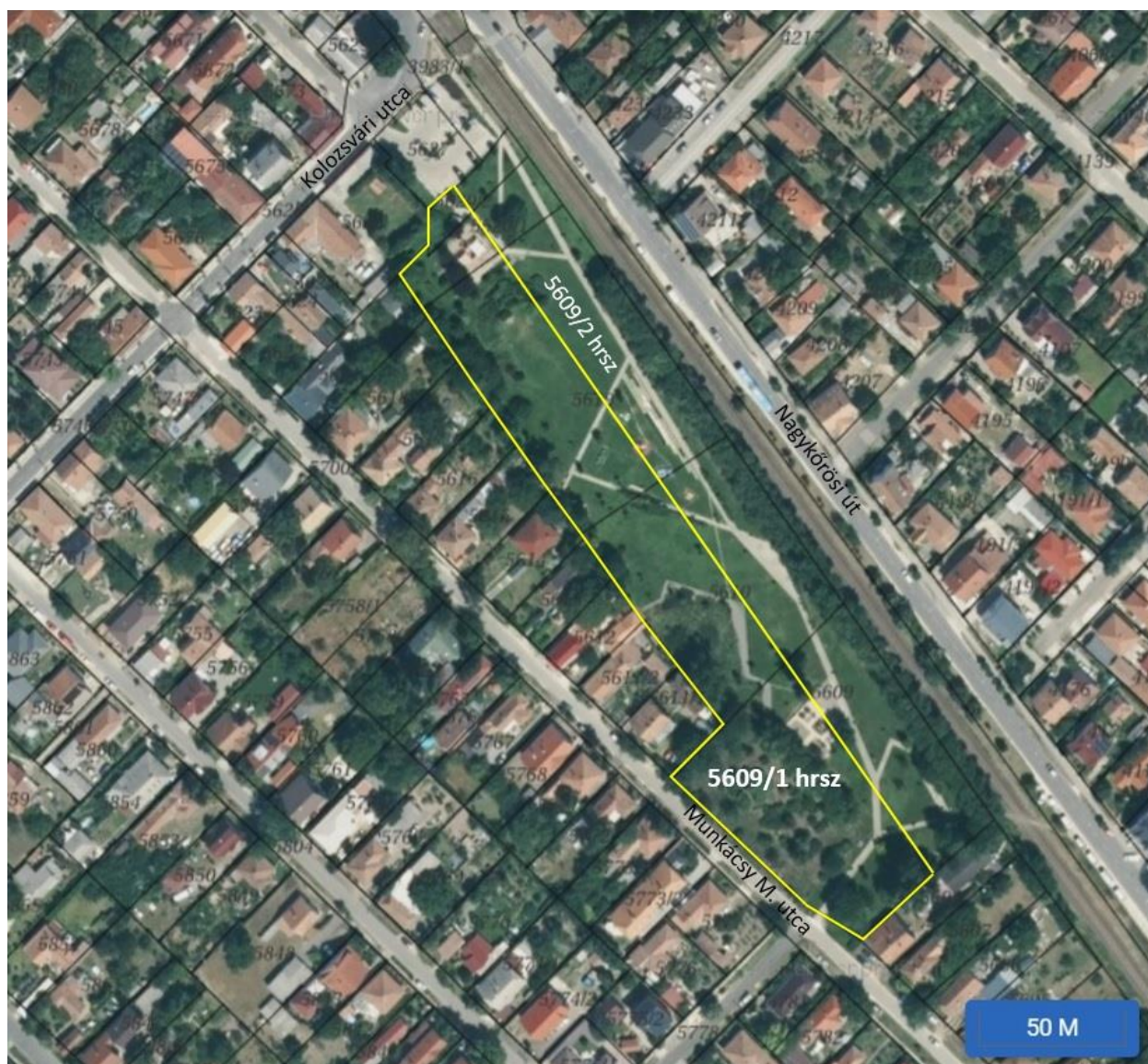
Gyál Város Önkormányzata Képviselő-testületének
...../2023. (.....) önkormányzati rendelethez

A Jácics-domb Természetvédelmi Terület által érintett ingatlanok

3. melléklet

Gyál Város Önkormányzata Képviselő-testületének
...../2023. (.....) önkormányzati rendelethez

A Millenniumi park Természetvédelmi Terület által érintett ingatlanok

4. melléklet

Gyál Város Önkormányzata Képviselő-testületének
..../2023. (.....) önkormányzati rendelethez

Gyáli-erdők Természetvédelmi Terület ingatlanyilvántartási adatai

Földrészlet jele [hrszt]	Művelési ág	Nagyság	Tulajdonos	Egyéb bejegyzés
4856/4	erdő	2 ha 6606 m ²	Magánszemély	Vezetékgig 52 m ² -re ELMŰ Hálózati Kft javára
4856/10	erdő	2 ha 3026 m ²	Gyál Város Önkormányzata	Vezetékgig 70 m ² -re ELMŰ Hálózati Kft javára
Összesen		4 ha 9632 m ²		

Jálics-domb Természetvédelmi Terület ingatlanyilvántartási adatai

Földrészlet jele [hrszt]	Művelési ág	Nagyság	Tulajdonos	Egyéb bejegyzés
4380/3	erdő	5 ha 2931 m ²	Gyál Város Önkormányzata	Használati jog földmérési jel elhelyezésére Földhivatal javára Vezetékgig 840+6 m ² -re ELMŰ Hálózati Kft javára
Összesen		5 ha 2931 m ²		

Millenniumi park Természetvédelmi Terület ingatlanyilvántartási adatai

Földrészlet jele [hrszt]	Művelési ág	Nagyság	Tulajdonos	Egyéb bejegyzés
5609/1	kivett, közpark és temető	1 ha 0001 m ²	Gyál Város Önkormányzata	--
Összesen		1 ha 0001 m ²		

TERMÉSZETVÉDELMI KEZELÉSI TERV

a természetvédelmi kezelési tervek készítésére, készítőjére és tartalmára vonatkozó
szabályokról szóló 3/2008. (II. 5.) KvVM rendelet alapján

a “Gyáli-erdők” helyi jelentőségű természetvédelmi területhez

A terv időtartama: 2023-2033.
Védetté nyilvánító: Gyál Város Önkormányzata

Készítette:

Dr. Musicz László
természetvédelmi szakértő (Sz-018/2009.)

Gyál, 2023

1. ÁLTALÁNOS ADATOK

a) Védett terület neve, védetté nyilvánító rendelet

Gyáli-erdők Természetvédelmi Terület

Védetté nyilvánító rendelet: Gyál Város Önkormányzatának/2023.(....) rendelete a természeti értékek védelméről

b) Közigazgatási elhelyezkedése, kiterjedése/nagysága

A tervezési terület Pest megyében, Gyál város belterületén található.

A helyi jelentőségű természetvédelmi terület 2 földrészletre terjed ki, melyek összes nagysága 4,9632 hektár.

c) A terület természetvédelmi státusza

A Gyáli-erdő Természetvédelmi Terület törzskönyvi száma: 12/129/TT/93., fokozottan védett területrészt nem foglal magában.

2. A terület természeti értékei

Botanikai értékek

A Gyáli-erdők 2021 júniusában történt bejárása során természetvédelmi oltalom alatt álló vagy természetvédelmi szempontból jelentős növényfaj egyedei nem kerültek elő.

Az ingatlan szinte teljes területe telepített akácos erdő, csupán a szegélyeken fordul elő erősen bolygatott, másodlagos homoki gyeppvegetáció.

A korábbi légifelvételek tanúsága szerint az erdő telepítése a múltban szántóterületek igénybevételével zajlott, így nem maradhettek fenn korábbi homoki sztyeppvegetáció foltjai sem.

Az akácosban második lombkoronaszintet alkotva tömeges az invazív kései meggy (*Prunus serotina*). A faj jelenléte, invazív volta miatt kifejezett káros a területen. Allelopatikus hatásának és erős árnyékolásának köszönhetően pedig további degradációt idéz elő az amúgy is leromlott aljnövényzetű akácos telepítésben.

Azonosított élőhelyek és jellemzésük

Az Általános Nemzeti Élőhely-osztályozási Rendszer (ÁNÉR 2011) élőhelylistája alapján, az alábbi élőhelyeket azonosítottuk a tervezett beruházás által érintett területen:

Az élőhelyek természetességének megítélésénél a Németh-Seregélyes féle természetességi skálát (Bölöni – Molnár – Kun 2011) használtuk.

Ennek megfelelően a természetességi kategóriák a következők:

- 1 – Tejesen leromlott / a regeneráció elején járó állapot.
- 2 – Erősen leromlott / gyengén regenerálódott állapot.
- 3 – Közepesen leromlott / közepesen regenerálódott állapot.
- 4 – „Jónak nevezett”, „természetközeli” / „jól” regenerálódott állapot.
- 5 – Specialista, kísérő és termőhelyjelző fajokban gazdag, jó szerkezetű, szentély értékű terület.

S1 – Ültetett akácosok

Fehér akác (*Robinia pseudoacacia*) alkotta telepítés. Aljnövényzetében az akácosokra jellemző, zavarástűrő és gyomfajokat találjuk meg: meddő rozsnok (*Bromus sterilis*), közönséges tarackbúza (*Elymus repens*), egérárpa (*Hordeum murinum*), vérehulló fecskefű (*Chelidonium majus*), ragadós galaj (*Galium aparine*), pongyola pitypang (*Taraxacum officinale*), nagy csalán (*Urtica dioica*), piros árvacsalán (*Lamium purpureum*), stb.

Az akác mellett előfordul a dió (*Juglans regia*), a nyugati ostorfa (*Celtis occidentalis*) és tömegesen a kései meggy (*Prunus serotina*), alsó lombkoronaszintet képezve.

Az élőhelytípus botanikai szempontból nem képvisel értéket, sőt az invazív fajok jelenléte kifejezetten aggasztó a közelben lévő magasabb természetességű élőhelyekre nézve is.

Az élőhely természetessége 1-es.

OC – Jellegtelen száraz-félszáraz gyepek

Az akácos szegélyein kisebb foltokban leromlott vagy gyengén regenerálódott homoki gyepek találhatók.

A fűfajok közül a közönséges tarackbúza (*Elymus repens*), az egérárpa (*Hordeum murinum*) és a keskenylevelű perje (*Poa angustifolia*) dominál, nyíltabb foltjaiban előfordul a gumós perje (*Poa bulbosa*). Kétszikűekben szegény, néhány

jellemzőbb faja: ezüstpimpó (*Potentilla argentea*), orvosi atracél (*Anchusa officinalis*), mezei gyöngyköles (*Buglossoides arvensis*), fehér mécsvirág (*Silene alba*), mezei iringó (*Eryngium campestre*), üstökös gyöngyike (*Muscari comosum*), farkaskutyatej (*Euphorbia cyparissias*).

Az élőhely természetessége 2-es.

Védett állatfajok

Gerinctelenek

éticsiga (*Helix pomatia*),
nappali pávaszem (*Aglais io*),
atalantalepke (*Vanessa atalanta*).

Ritka, fokozottan védett faj előfordulásáról nincs tudomásunk.

Kétéltűek

Barna varangy (*Bufo bufo*)
Erdei béka (*Rana dalmatina*)

Hüllők

Fürge gyík (*Lacerta agilis*)
Zöld gyík (*Lacerta viridis*)

Madarak:

Az erdőrézlet fészkelő fajaiként a következőket azonosítottuk: örvös galamb (*Columba palumbus*), balkáni gerle (*Streptopelia decaocto*), zöldike (*Carduelis chloris*), tengelic (*Carduelis carduelis*), mezei veréb (*Passer montanus*), nagy fakopáncs (*Dendrocopos major*), fekete rigó (*Turdus merula*), énekes rigó (*Turdus philomelos*), barátposzáta (*Sylvia atricapilla*), csilpcsalpfüzike (*Phylloscopus collybita*), széncinege (*Parus major*), dolmányos varjú (*Corvus corone*), seregély (*Sturnus vulgaris*), szarka (*Pica pica*).

Emlősök:

Az egyre szélesedő urbánus lakókörnyezettel körülvett néhány hektáros erdőfoltokban nehezen alakulhat ki egészséges táplálékpiramis, jól működő ökoszisztéma. A ragadozók (pl. róka, borz, nyest) szerepét itt jobbára a házaktól elszökő macskák, kutyák, valamint a szarkák, dolmányos varjak és maga az ember töltik be. A területre jellemzően a vaddisznó sem képes eljutni (nyomait nem is találtuk).

Az erdők légterében néhány denevérfaj vadászik, de maga a fiatalnak tekinthető erdő kevésbé alkalmas kölykezőhelyek (odvak) kialakulására. Inkább a környező lakóterületek padlásain, egyéb üregekben létezhetnek ilyen búvó- és szaporodóhelyek.

3. Természetvédelmi célkitűzések

A védelem célja a természetközeli élőhelyek legalább mai állapotban való megtartása, optimális esetben javítása, az alábbi főbb célkitűzések szem előtt tartásával:

- a) Az özönnövények állományainak megfigyelése, szükség esetén visszaszorítása;
- b) A zárt akácállomány fellazítása, fokozatos cseréje őshonos (pl. tölgy, kőris) faállományra.
- c) Az erdőterületen tisztások kialakításával az egykori homoki gyepek kisebb foltjainak elősegítése, visszaerdősülésük, elcserjésedésük megakadályozása;
- d) Tanösvény kialakítása oktatási-látogatási céllal.
- e) Különböző méretű (100-400 m² kiterjedésű) erdei tisztások kialakítása, és ezek folyamatos cserjementesítése, beerdősülésük megakadályozása, gyepterületként történő kezelése;
- f) A védett erdőterületen élő növény- és állatfajok diverzitásának növelése, új (lehetőség szerint védett) fajok megtelepedésének elősegítése;
- g) A terület fokozatos bevonása a település intézményeinek oktatási-nevelési programjába;

4. Természetvédelmi stratégiák

- 4.1. A terület- és földhasználatot, a művelési ág besorolást a természetvédelem érdekeinek megfelelően kell szabályozni. Művelési ág váltás legfeljebb 1 hektár nagyságban megengedett, szem előtt tartva azt, hogy az erdő művelési ág helyett magas zöldterületi arányú közösségi használatú tér alakuljon ki, őshonos növényfajok prioritásával.
- 4.2. Törekedni kell az erdőrészekben a ligetes állomány kialakítására, a zárt akácerdő ligetessé tételére, sőt helyenként akár tisztások (homoki gyepek) kialakítására is. Biztosítani kell az esetlegesen megjelenő védett növényfajok magképzési lehetőségét a kaszált gyepekben.
- 4.3. A gyepterületek kialakításához meg kell gátolni a spontán cserjésedést és erdősülést, az inváziós növényfajok terjedését.
- 4.4. Gyomfajok, invazív fajok visszaszorítása, rendszeres (évi 3-szori) kaszálás az erdőszegélyekben és a tisztásokon;
- 4.5. Madárodú telep létesítése különböző fajok megtelepedésére alkalmas (A, B, C, D típusú) odúformák alkalmazásával;
- 4.6. Tanösvény kialakítása az erdőterületen, előzetes tájépítészeti terv alapján;

5. Természetvédelmi kezelési módok, korlátozások és tilalmak

5.1. Művelési ághoz nem köthető természetvédelmi kezelési módok, korlátozások és tilalmak

5.1.1. Élőhelyek kezelése, fenntartása

- a) A területen törekedni kell a jelenleg zárt akác erdőállomány ligetessé tételére, helyenként tisztások, extenzíven kaszált gyepmozaikok kialakítására.
- b) A kaszálás során figyelemmel kell lenni az esetlegesen megjelenő védett növény- és állatfajok (pl. a talajon költő madarak) megóvására.

5.1.2. Fajok védelme

- a) Az erdőgazdálkodás során és a kisebb gyepmozaikok kezelésekor figyelembe kell venni az ott élő növény- és állatfajok tulajdonságait, eltérő természetes életciklusait (pl. költés, termésérlelés).
- b) Fák és cserjék kivágása csak vegetációs és fészkelési időn kívül történhet, augusztus 15. és március 1. között.

5.1.3. Látogatás

- a) A természetvédelmi terület szabadon látogatható.
- b) A területen gépjárművel közlekedni tilos. Technikai sporttevékenység, terepmotorozás, terepautózás nem megengedett.

5.1.4. Oktatás és bemutatás

A védett területen preferált bemutatási tevékenység: helyi értékeket bemutató tanösvény létesítése

5.1.5. Terület- és földhasználat

- a) A területen hulladék lerakása tilos, depóniák létesítése a Vt-8 jelű területrészen kívül még időlegesen sem megengedett.
- b) Nyílt, felszíni bánya a területen nem nyitható.

5.1.6. Vadgazdálkodás

A területen illetékes vadásztársaság 2017-2037. években a 13-575250-301 kódszámú Soroksár-Gyál Egyesült Vadásztársaság.

Tekintettel az érintett terület belterületi jellegére, és a környező városrészek beépítettségére, szervezet vadászati tevékenység itt nem zajlik.

- a) Vadfajok befogása a területen csak közösségi és természetvédelmi érdekből lehetséges, egyéb vadászati tevékenység tilos.
- b) A területen etetők, szórók, szórok elhelyezése, vadtenyésztés, vadkibocsátás és zárttéri vadtartás, valamint vadföld létesítése, művelése tilos.
- c) A védett területre vadfaj nem telepíthető, a spontán megtelepedésük esetén mérlegelni szükséges azok fenntarthatóságát.
- d) A tervezési területen mesterséges vadtenyésztési tevékenység végzése nem megengedett.

5.1.7. Természetvédelmi infrastruktúra

A védett terület határait a főbb közlekedési útvonalak mentén a természetvédelmi területet jelző táblákkal meg kell jelölni.

5.1.8. Kutatás, monitoring

- a) A védett növényfajok esetleges megjelenésének nyomon követése;
- b) Homoki élőhelyekhez kötődő gerinctelen fauna (pl. bogár- és lepkefajok) elterjedésének felmérése;
- c) Az inváziós fajok esetleges terjedésének nyomon követése;
- d) Odútelep létesítése, és legalább 3 évenkénti monitorozása;

5.2. Művelési ághoz, illetve földhasználati módhoz köthető természetvédelmi kezelési módok, korlátozások és tilalmak

A 4856/4 hrsz ingatlan (18A) erdőrészlet magánszemély birtokában van, és magánerdőként működik. A 4856/10 hrsz ingatlanon található 18B erdőrészlet az önkormányzat tulajdonában van, és itt Gyál Város Önkormányzata az erdőgazdálkodó.

Az erdőrészletek a Pest Megyei Kormányhivatal Csévharaszt-Felső-Tápió-vidéki körzethez tartoznak.

Mindkét erdőrészlet elsődleges rendeltetése: védelmi.

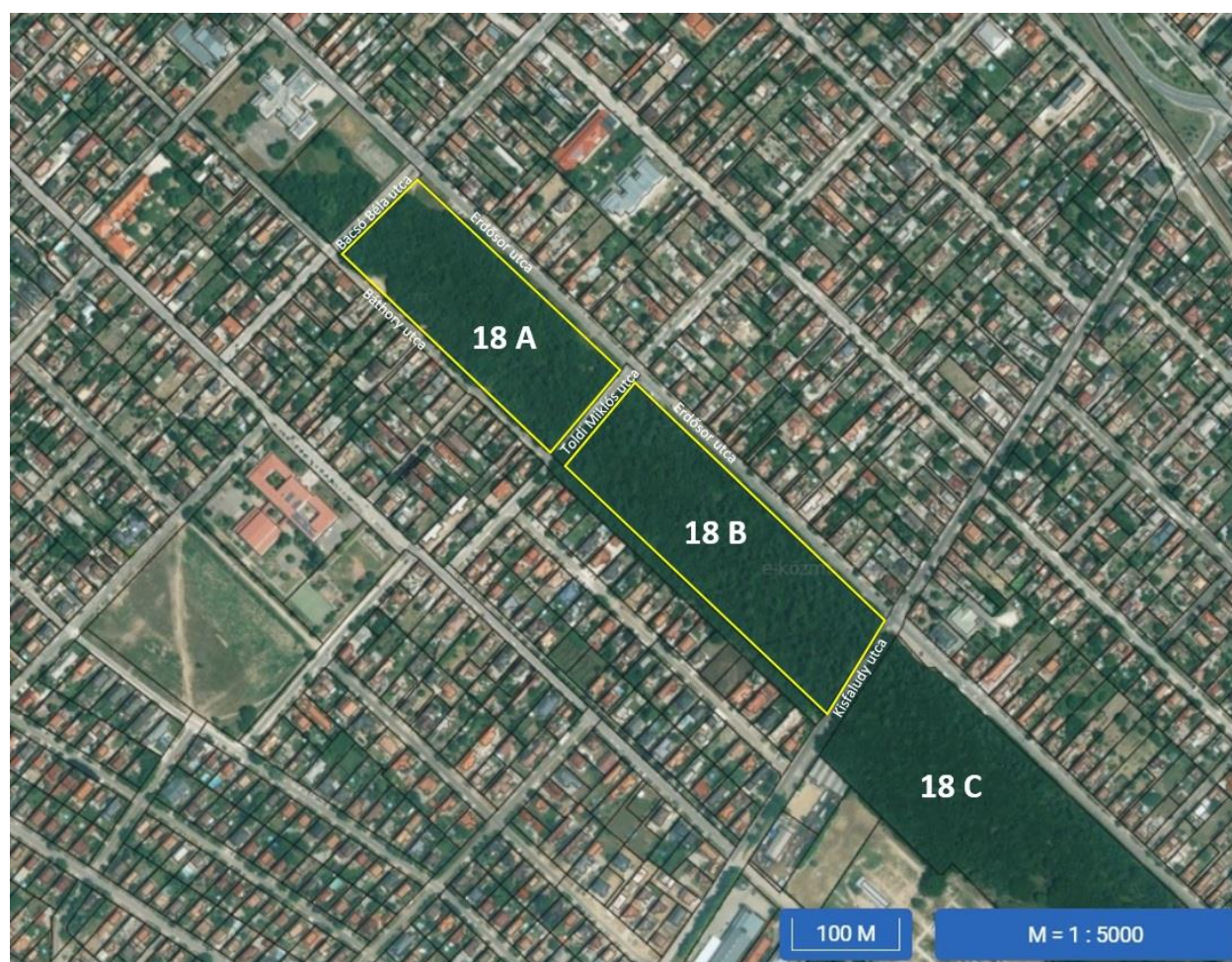
Előírt üzem mód: vágásos

Védettség: "védett", vagyis az erdészeti hatóság természetvédelmi területként tartja nyilván

Tűzveszélyesség: kis mértékben

Az erdőt túlnyomó részben idegenhonos fafaj (akác) alkotja.

Mind a 18/A, mind a 18/B erdőrészlet védett területén őshonos fajokból álló erdőállomány kialakítása tűzendő célul. Ezt fokozatos fafajcserével, több üzemtervezési cikluson keresztül célszerű végrehajtani, lehetőség szerint ligetes formában, gyepterületeket is kialakítva.

A Gyáli-erdők TT üzemtervezett erdőrészei: 18A és 18B

5.2.1. Erdő művelési ágú területek kezelése

- a) Az erdőtervezést úgy kell végezni, hogy a természetvédelmi területen hosszú távon javuljon a fás élőhelyek koreloszlása, törekedni kell a hazánkban őshonos, és az adott termőhelyhez illeszkedő fajok telepítésére, csökkenjen az inváziós fajok jelenléte (elő- és véghasználatok tervezése). Minél nagyobb arányban maradjanak hagyásfák, hagyásfa csoportok a véghasználatkor.
- b) Ajánlott legalább 70 % területarányban keményfás (elsősorban kocsányos tölgyes) főfajú erdő tervezése, létrehozása a felújítások során illetve az előhasználatok segítségével. Törekedni kell az erdőállományok természetességének növelésére.
- c) Általános természetvédelmi érdek, hogy a jobb élőhelyeket ne veszélyeztessék az agresszíven terjedő növényfajok sem. Ezért mellőzni kell – az erdőgazdálkodási szempontból is értéktelen – amerikai kőris és zöld juhart, a kialakítandó gyepterületeken az akácot. A biológiai sokféleség növelése érdekében szorgalmazni kell az akác állományok őshonos fajokkal történő elegyítését, lehetőség szerint a teljes átalakítást az őshonos irányba.
- d) A védett területet károsító emberi tevékenységeket (pl. szemétkerítés, gyeptelenítés, illegális földkitermelés) meg kell szüntetni.

TERMÉSZETVÉDELMI KEZELÉSI TERV

a természetvédelmi kezelési tervek készítésére, készítőjére és tartalmára vonatkozó
szabályokról szóló 3/2008. (II. 5.) KvVM rendelet alapján

a “Jálics-domb” helyi jelentőségű természetvédelmi területhez

A terv időtartama: 2023-2033.
Védetté nyilvánító: Gyál Város Önkormányzata

Készítette:

Dr. Musicz László
természetvédelmi szakértő (Sz-018/2009.)

Gyál, 2023

1. ÁLTALÁNOS ADATOK

1.1. A védett terület azonosító adatai

a) A terület neve, védetté nyilvánító rendelet

Jálics-domb Természetvédelmi Terület

Védetté nyilvánító rendelet: Gyál Város Önkormányzatának/2023.(....) rendelete a természeti értékek védelméről

b) Közigazgatási elhelyezkedése, kiterjedése/nagysága

A tervezési terület Pest megyében, Gyál város belterületén található.

A helyi jelentőségű természetvédelmi terület 1 földrészletre terjed ki, összes nagysága 5,2931 hektár.

c) A terület természetvédelmi státusza

A Jálics-domb Természetvédelmi Terület törzskönyvi száma: 12/128/TT/93., fokozottan védett területrészt nem foglal magában.

2. A terület természeti értékei

Botanikai értékek

A Jálcs-domb és környékének 2021 júniusában történt bejárása során természetvédelmi oltalom alatt álló vagy természetvédelmi szempontból jelentős növényfaj egyedei nem kerültek elő.

Az ingatlan szinte teljes területe telepített akácos erdő, csupán a szegélyében fordul elő erősen bolygatott, másodlagos homoki gyeppvegetáció.

A korábbi légifelvételek tanúsága szerint az erdő telepítése a múltban szántóterületek igénybevételével zajlott, így nem maradhattak fenn korábbi homoki sztyeppvegetáció foltjai sem.

Kiemelendő, hogy az akácosban egyfajta második lombkoronaszintet alkotva tömeges az invazív kései meggy (*Prunus serotina*). A faj jelenléte, invazív volta miatt kifejezett káros a területen. Allelopatikus hatásának és erős árnyékolásának köszönhetően pedig további degradációt idéz elő az amúgy is leromlott aljnövényzetű akácos telepítésben.

Azonosított élőhelyek és jellemzésük

Az Általános Nemzeti Élőhely-osztályozási Rendszer (ÁNÉR 2011) élőhelylistája alapján, az alábbi élőhelyeket azonosítottuk a tervezett beruházás által érintett területen:

Az élőhelyek természetességének megítélésénél a Németh-Seregélyes féle természetességi skálát (Bölöni – Molnár – Kun 2011) használtuk.

Ennek megfelelően a természetességi kategóriák a következők:

- 1 – Tejesen leromlott / a regeneráció elején járó állapot.
- 2 – Erősen leromlott / gyengén regenerálódott állapot.
- 3 – Közepesen leromlott / közepesen regenerálódott állapot.
- 4 – „Jónak nevezett”, „természetközeli” / „jól” regenerálódott állapot.
- 5 – Specialista, kísérő és termőhelyjelző fajokban gazdag, jó szerkezetű, szentély értékű terület.

S1 – Ültetett akácosok

Fehér akác (*Robinia pseudoacacia*) alkotta telepítés. Aljnövényzetében az akácosokra jellemző, zavarástűrő és gyomfajokat találjuk meg: meddő rozsok (*Bromus sterilis*), közönséges tarackbúza (*Elymus repens*), egérárpa (*Hordeum murinum*), vérehulló fecskefű (*Chelidonium majus*), ragadós galaj (*Galium aparine*), pongyola pitypang (*Taraxacum officinale*), nagy csalán (*Urtica dioica*), piros árvacsálán (*Lamium purpureum*), stb.

Az akác mellett előfordul a dió (*Juglans regia*), a nyugati ostorfa (*Celtis occidentalis*) és tömegesen a kései meggy (*Prunus serotina*), alsó lombkoronaszintet képezve.

Az élőhelytípus botanikai szempontból nem képvisel értéket, sőt az invazív fajok jelenléte kifejezetten aggasztó a közelben lévő magasabb természetességi élőhelyekre nézve is.

Az élőhely természetessége 1-es.

OC – Jellegtelen száraz-félszáraz gyepek

Az akácos keleti felén kisebb foltokban leromlott vagy gyengén regenerálódott homoki gyepek találhatók.

A fűfajok közül a közönséges tarackbúza (*Elymus repens*), az egérárpa (*Hordeum murinum*) és a keskenylevelű perje (*Poa angustifolia*) dominál, nyíltabb foltjaiban előfordul a gumós perje (*Poa bulbosa*). Kétszikűekben szegény, néhány

jellemzőbb faja: ezüstpimpó (*Potentilla argentea*), orvosi atracél (*Anchusa officinalis*), mezei gyöngyköles (*Buglossoides arvensis*), fehér mécsvirág (*Silene alba*), mezei iringó (*Eryngium campestre*), üstökös gyöngyike (*Muscari comosum*), farkaskutyatej (*Euphorbia cyparissias*).

Az élőhely természetessége 2-es.

Védett állatfajok

Gerinctelenek

Ismereteink és helyszíni bejárásunk alapján az itt előforduló jellemzőbb gerinctelenek:

éticsiga (*Helix pomatia*),
nappali pávaszem (*Aglais io*),
atalantalepke (*Vanessa atalanta*).

Kiemelten ritka, fokozottan védett faj előfordulásáról nincs tudomásunk.

Kétéltűek

A területen megfigyelt illetve az élőhelyi adottságok alapján valószínűsíthetően előforduló kétéltű fajok:

Barna ásóbéka (*Pelobates fuscus*)
Barna varangy (*Bufo bufo*)
Erdei béka (*Rana dalmatina*)

Hüllők

Fürge gyík (*Lacerta agilis*)
Zöld gyík (*Lacerta viridis*)

Madarak:

A mintegy 5 hektáros területen 14 fészkelő madárfajt azonosítottunk a felmérés során. Ez igen kevésnek tekinthető, még egy átlagos adottságú homokhátsági akácos élővilághoz képest is.

Az erdőrészlet fészkelő fajaként a következőket azonosítottuk: örvös galamb (*Columba palumbus*), balkáni gerle (*Streptopelia decaocto*), zöldike (*Carduelis chloris*), tengelic (*Carduelis carduelis*), mezei veréb (*Passer montanus*), nagy fakopáncs (*Dendrocopos major*), fekete rigó (*Turdus merula*), énekes rigó (*Turdus philomelos*), barátposzáta (*Sylvia atricapilla*), csilpcsalpfüzike (*Phylloscopus collybita*), széncinege (*Parus major*), dolmányos varjú (*Corvus corone*), seregély (*Sturnus vulgaris*), szarka (*Pica pica*).

A környező lakóterületek egyre intenzívebb beépülése következtében egyre kevesebb madárfaj fogja tudni tolerálni a romló ökológiai adottságokat, a zaj- és fényhatásokat, ökológiai folyosó-jelleg megszűnését. Mindez az átvonuló madárfaunára is igaz. A területet olyannyira körülveszik a beépített területek (lakó-, szolgáltatási és iparterületek), hogy ezt a zsugorodó „szigetet” egyre kevésbé képesek a különböző madárfajok is valódi költő-, táplálkozó- vagy pihenőhelyként használni. Ezt mutatja mind a szegényes fajösszetétel is és erre utal a meglehetősen gyér költőpár-sűrűség is.

Emlősök:

Az egyre szélesedő urbánus lakókörnyezettel körülvett néhány hektáros erdőfoltokban nehezen alakulhat ki egészséges táplálékpiramis, jól működő ökoszisztéma. A ragadozók (pl. róka, borz, nyest) szerepét itt jobbra a házaktól elszökő macskák, kutyák, valamint a szarkák, dolmányos varjak és maga az ember töltik be. A területre jellemzően a vaddisznó sem képes eljutni (nyomait nem is találtuk).

Az erdők légterében néhány denevérfaj vadászik, de maga a fiatalnak tekinthető erdő kevésbé alkalmas kölykezőhelyek (odvak) kialakulására. Inkább a környező lakóterületek padlásain, egyéb üregekben létezhetnek ilyen búvó- és szaporodóhelyek.

3. Természetvédelmi célkitűzések

A védelem célja a természetközeli élőhelyek legalább mai állapotban való megtartása, optimális esetben javítása, az alábbi főbb célkitűzések szem előtt tartásával:

- h) Az özönnövények állományainak megfigyelése, szükség esetén visszaszorítása;
- i) A zárt akácállomány fellazítása, fokozatos cseréje őshonos (pl. tölgy, kőris) faállományra.
- j) Az erdőterületen tisztások kialakításával az egykori homoki gyepek kisebb foltjainak elősegítése, visszaerdősülésük, elcserjésedésük megakadályozása;
- k) Tanösvény kialakítása oktatási-látogatási céllal.
- l) Különböző méretű (100-400 m² kiterjedésű) erdei tisztások kialakítása, és ezek folyamatos cserjementesítése, beerdősülésük megakadályozása, gyepterületként történő kezelése;
- m) A védett erdőterületen élő növény- és állatfajok diverzitásának növelése, új (lehetőség szerint védett) fajok megtelepedésének elősegítése;
- n) A terület fokozatos bevonása a település intézményeinek oktatási-nevelési programjába;

4. Természetvédelmi stratégiák

- 4.1. A terület- és földhasználatot, a művelési ág besorolást a természetvédelem érdekeinek megfelelően kell szabályozni. Művelési ág váltás legfeljebb 1 hektár nagyságban megengedett, szem előtt tartva azt, hogy az erdő művelési ág helyett magas zöldterületi arányú közösségi használatú tér alakuljon ki, őshonos növényfajok prioritásával.
- 4.2. Törekedni kell az erdőrészekben a ligetes állomány kialakítására, a zárt akácerdő ligetessé tételére, sőt helyenként akár tisztások (homoki gyepek) kialakítására is. Biztosítani kell az esetlegesen megjelenő védett növényfajok magképzési lehetőségét a kaszált gyepekben.
- 4.3. A gyepterületek kialakításához meg kell gátolni a spontán cserjésedést és erdősülést, az inváziós növényfajok terjedését.
- 4.4. Gyomfajok, invazív fajok visszaszorítása, rendszeres (évi 3-szori) kaszálás az erdőszegélyekben és a tisztásokon;
- 4.5. Madárodú telep létesítése különböző fajok megtelepedésére alkalmas (A, B, C, D típusú) odúformák alkalmazásával;
- 4.6. Tanösvény kialakítása az erdőterületen, előzetes tájépítészeti terv alapján;

5. Természetvédelmi kezelési módok, korlátozások és tilalmak

5.1. Művelési ághoz nem köthető természetvédelmi kezelési módok, korlátozások és tilalmak

5.1.1. Élőhelyek kezelése, fenntartása

- c) A területen törekedni kell a jelenleg zárt akác erdőállomány ligetessé tételére, helyenként tisztások, extenzíven kaszált gyepmozsajok kialakítására.
- d) A kaszálás során figyelemmel kell lenni az esetlegesen megjelenő védett növény- és állatfajok (pl. a talajon költő madarak) megóvására.

5.1.2. Fajok védelme

- c) Az erdőgazdálkodás során és a kisebb gyepmozsajok kezelésekor figyelembe kell venni az ott élő növény- és állatfajok tulajdonságait, eltérő természetes életciklusait (pl. költés, termésérlelés).
- d) Fák és cserjék kivágása csak vegetációs és fészkelési időn kívül történhet, augusztus 15. és március 1. között.

5.1.3. Látogatás

- c) A természetvédelmi terület szabadon látogatható.
- d) A területen gépjárművel közlekedni tilos. Technikai sporttevékenység, terepmotorozás, terepautózás nem megengedett.

5.1.4. Oktatás és bemutatás

A védett területen preferált bemutatási tevékenység: helyi értékeket bemutató tanösvény létesítése

5.1.5. Terület- és földhasználat

- d) A területen hulladék lerakása tilos, depóniák létesítése a Vt-8 jelű területrészen kívül még időlegesen sem megengedett.
- e) Nyílt, felszíni bánya a területen nem nyitható.

5.1.6. Vadgazdálkodás

A területen illetékes vadásztársaság 2017-2037. években a 13-575250-301 kódszámú Soroksár-Gyál Egyesült Vadásztársaság.

Tekintettel az érintett terület belterületi jellegére, és a környező városrészek beépítettségére, szervezet vadászati tevékenység itt nem zajlik.

- e) Vadfajok befogása a területen csak közösségi és természetvédelmi érdekből lehetséges, egyéb vadászati tevékenység tilos.
- f) A területen etető, szórók, szók elhelyezése, vadtenyésztés, vadkibocsátás és zárttéri vadtartás, valamint vadföld létesítése, művelése tilos.
- g) A védett területre vadfaj nem telepíthető, a spontán megtelepedésük esetén mérlegelni szükséges azok fenntarthatóságát.
- h) A tervezési területen mesterséges vadtenyésztési tevékenység végzése nem megengedett.

5.1.7. Természetvédelmi infrastruktúra

A védett terület határait a főbb közlekedési útvonalak mentén a természetvédelmi területet jelző táblákkal meg kell jelölni.

5.1.8. Kutatás, monitoring

- e) A védett növényfajok esetleges megjelenésének nyomon követése;
- f) Homoki élőhelyekhez kötődő gerinctelen fauna (pl. bogár- és lepkefajok) elterjedésének felmérése;
- g) Az inváziós fajok esetleges terjedésének nyomon követése;
- h) Odútelep létesítése, és legalább 3 évenkénti monitorozása;

5.2. Művelési ághoz, illetve földhasználati módhoz köthető természetvédelmi kezelési módok, korlátozások és tilalmak

A 4380/3 hrsz ingatlan (18C) erdőrészlet önkormányzati tulajdonban van, és Gyál Város Önkormányzata az erdőgazdálkodó.

Az erdőrészletek a Pest Megyei Kormányhivatal Csévharaszt-Felső-Tápió-vidéki körzethez tartoznak.

Az erdőrészlet elsődleges rendeltetése: védelmi.

Előírt üzem mód: vágásos

Védettség: "védett", vagyis az erdészeti hatóság természetvédelmi területként tartja nyilván

Tűzvesélyesség: kis mértékben

Az erdőt túlnyomó részben idegenhonos fafaj (akác) alkotja.

A 18/C erdőrészlet védett területén őshonos fajokból álló erdőállomány kialakítása tűzendő célul. Ezt fokozatos fafajcserével, több üzemtervezési cikluson keresztül célszerű végrehajtani, lehetőség szerint ligetes formában, gyepterületeket is kialakítva.

5.2.1. Erdő művelési ágú területek kezelése

- e) Az erdőtervezést úgy kell végezni, hogy a természetvédelmi területen hosszú távon javuljon a fás élőhelyek koreloszlása, törekedni kell a hazánkban őshonos, és az adott termőhelyhez illeszkedő fajok telepítésére, csökkenjen az inváziós fajok jelenléte (elő- és véghasználatok tervezése). Minél nagyobb arányban maradjanak hagyásfák, hagyásfa csoportok a véghasználatkor.
- f) Ajánlott legalább 70 % területarányban keményfás (elsősorban kocsányos tölgyes) főfajú erdő tervezése, létrehozása a felújítások során illetve az előhasználatok segítségével. Törekedni kell az erdőállományok természetességének növelésére.
- g) Általános természetvédelmi érdek, hogy a jobb élőhelyeket ne veszélyeztessék az agresszíven terjedő növényfajok sem. Ezért mellőzni kell – az erdőgazdálkodási szempontból is értéktelen – amerikai kőrist és zöld juhart, a kialakítandó gyepterületeken az akácot. A biológiai sokféleség növelése érdekében szorgalmazni kell az akác állományok őshonos fajokkal történő elegyítését, lehetőség szerint a teljes átalakítást az őshonos irányba.
- h) A védett területet károsító emberi tevékenységeket (pl. szemétkerakás, gyeptben való közlekedés, illegális földkitermelés) meg kell szüntetni.

TERMÉSZETVÉDELMI KEZELÉSI TERV

a természetvédelmi kezelési tervek készítésére, készítőjére és tartalmára vonatkozó
szabályokról szóló 3/2008. (II. 5.) KvVM rendelet alapján

a “Millenniumi park” helyi jelentőségű természetvédelmi területhez

A terv időtartama: 2023-2033.
Védetté nyilvánító: Gyál Város Önkormányzata

Készítette:

Dr. Musicz László
természetvédelmi szakértő (Sz-018/2009.)

Gyál, 2023

1. ÁLTALÁNOS ADATOK

1.1. A védett terület azonosító adatai

a) Védett terület neve, védetté nyilvánító rendelet

Millenniumi park Természetvédelmi Terület

Védetté nyilvánító rendelet: Gyál Város Önkormányzatának/2023.(....) rendelete a természeti értékek védelméről

b) Közigazgatási elhelyezkedése, kiterjedése/nagysága

A tervezési terület Pest megyében, Gyál város belterületén található.

A helyi jelentőségű természetvédelmi terület 1 földrészletre terjed ki, melyek összes nagysága 1,0001 hektár.

c) A terület természetvédelmi státusza

A Millenniumi Park Természetvédelmi Terület fokozottan védett területrészt nem foglal magában.

2. A terület természeti értékei

Botanikai értékek

A Millenniumi park 2023 áprilisában történt bejárása során védett növényfaj egyedei nem kerültek elő.

Az ingatlan nagyobb része mesterségesen telepített park, kisebb része régi, felhagyott temető, és csupán kisebb foltokon láthatók az egykori másodlagos homoki gyepterület nyomai.

Azonosított élőhelyek és jellemzésük

Az Általános Nemzeti Élőhely-osztályozási Rendszer (ÁNÉR 2011) élőhelylistája alapján, az alábbi élőhelyeket azonosítottuk a tervezett beruházás által érintett területen:

Az élőhelyek természetességének megítélésénél a Németh-Seregélyes féle természetességi skálát (Bölöni – Molnár – Kun 2011) használtuk.

Ennek megfelelően a természetességi kategóriák a következők:

- 1 – Tejesen leromlott / a regeneráció elején járó állapot.
- 2 – Erősen leromlott / gyengén regenerálódott állapot.
- 3 – Közepesen leromlott / közepesen regenerálódott állapot.
- 4 – „Jónak nevezett”, „természetközeli” / „jól” regenerálódott állapot.
- 5 – Specialista, kísérő és termőhelyjelző fajokban gazdag, jó szerkezetű, szentély értékű terület.

P6 – Parkok, kastélyparkok, arborétumok és temetők az egykori vegetáció maradványaival vagy regenerálódásával

A területnek főleg a déli része sorolható ide, ahol az 1930-as és 1940-es években létesült sírok környezetében bolygatás, állandó gondozás már nem jellemző, és így az egykor itt telepített örökzöld növényzet és egyéb fajok egyre inkább elvadulnak, buja növénysszövet alakul ki. A régi sírokat sok helyen a közönséges borostyán (*Hedera helix*) futja be, közöttük idős tuják és közönséges orgona (*Syringa vulgaris*) bokrok alkotnak szinte összefüggő, áthatolhatatlan sűrűséget. A sírok között csak kevés füves terület található, kivadult tulipánokkal, árvácskával és más kerti virágokkal.

Az élőhely természetessége 1-es, a régi temető néhány részleténél 2-es.

Az 1940-es évek óta használaton kívüli, elhagyott temető néhány részlete

U2 – Kertvárosok, szabadidős létesítmények

A terület legnagyobb része ebbe a kategóriába sorolható. A néhány évvel ezelőtt kialakított park alapvetően játszótérként, közösségi térként működik, de itt található a temető közelében a II. világháborús emlékmű is. A terület nagy részén telepített dísznövények és füvesített terület húzódik, jellemzően park és játszótér, a terület délkeleti végén figyelhető meg

18 egyedből álló fehér akác (*Robinia pseudoacacia*) alkotta telepítés, valamint 4 db fehér nyár (*Populus alba*). Aljnövényzet szinte sehol nincs, csupán helyenként az akácokra jellemző, zavarástűrő és gyomfajok: meddő roznok (*Bromus sterilis*), közönséges tarackbúza (*Elymus repens*), egérárpa (*Hordeum murinum*), vérehulló fecskefű (*Chelidonium majus*), ragadós galaj (*Galium aparine*), pongyola pitypang (*Taraxacum officinale*), üstökös gyöngyike (*Muscari comosum*), piros árvacsalán (*Lamium purpureum*), stb.

Az akác mellett a terület déli oldalán, a családi házak szomszédságában néhány gyümölcsfa látható, így dió (*Juglans regia*), szilva (*Prunus domestica*), díszfákkal, díszcserjékkel keveredve.

Az élőhelytípus botanikai szempontból nem képvisel jelentős értéket, de a családi házak felé eső területrészekon láthatók kisebb intenzitással gondozott, magukra hagyott foltok is.

Az élőhely természetessége 1-es.

A néhány éve létesített szabadidős park nagy része intenzíven fenntartott, rendszeresen gondozott terület

A szabadidős park kisebb része extenzívebben fenntartott, ezáltal bűvőhelynek is alkalmasabb terület, ahol a védett madárfajok bemutatóterülete is található

OC – Jellegtelen száraz-félszáraz gyepek

A terület keleti felén, az akácsonál kisebb foltokban leromlott vagy gyengén regenerálódott homoki gyepek találhatók.

A fűfajok közül a közönséges tarackbúza (*Elymus repens*), az egérárpa (*Hordeum murinum*) és a keskenylevelű perje (*Poa angustifolia*) dominál, nyíltabb foltjaiban előfordul a gumós perje (*Poa bulbosa*). Kétszikűekben szegény, néhány jellemzőbb faja: ezüstpimpó (*Potentilla argentea*), orvosi atracél (*Anchusa officinalis*), mezei gyöngyköles (*Buglossoides arvensis*), fehér mécsvirág (*Silene alba*), mezei iringó (*Eryngium campestre*), üstökös gyöngyike (*Muscari comosum*), farkaskutyatej (*Euphorbia cyparissias*).

Az élőhely természetessége 2-es.

A terület keleti felén kisebb akácliget és gyepterület húzódik

Védett állatfajok

Gerinctelenek

Ismereteink és helyszíni bejárásunk alapján az itt előforduló jellemzőbb gerinctelenek:

éticsiga (*Helix pomatia*),
kardoslepke (*Iphiclides podalirius*),
atalantalepke (*Vanessa atalanta*).

Kiemelten ritka, fokozottan védett faj előfordulásáról nincs tudomásunk.

Kételtűek

A területen kételtű fajokat nem figyeltünk meg.

Hüllők

Fürge gyík (*Lacerta agilis*)

Madarak:

örvös galamb (*Columba palumbus*), balkáni gerle (*Streptopelia decaocto*), zöldike (*Carduelis chloris*), tengelic (*Carduelis carduelis*), mezei veréb (*Passer montanus*), nagy fakopáncs (*Dendrocopos major*), fekete rigó (*Turdus merula*), énekes rigó (*Turdus philomelos*), barátposzáta (*Sylvia atricapilla*), csilpcsalpfűzike (*Phylloscopus collybita*), széncinege (*Parus major*), meggyvágó (*Coccothraustes coccothraustes*), dolmányos varjú (*Corvus corone*), seregély (*Sturnus vulgaris*), szajkó (*Garrulus glandarius*), szarka (*Pica pica*).

Emlősök:

A területen a közönséges vakond (*Talpa europaea*) számos túrását figyeltük meg. Rajta kívül más védett emlősfaj előfordulása nem ismert.

3. Természetvédelmi célkitűzések

A védelem célja az alapvetően metszerségesen betelepített, parkosított területek déli oldalának minél természetközelibbé tétele, míg a terület többi részén a természetközponthoz nevelés, oktatás részére alkalmas közösségi tér kialakítása. Mindezek mellett az alábbi főbb célkitűzések fogalmazhatók meg:

- o) Az özönnövények állományainak megfigyelése, szükség esetén visszaszorítása;
- p) Az idős akácállomány megőrzése, de természetes előregedésük (és balesetveszélyessé válásuk) esetén azoknak fokozatosan őshonos (pl. tölgy, kőris) fajokra cserélése.
- q) Az egykori homoki gyepek kisebb foltjainak megőrzése, visszaerdősülésük, elcserjésedésük megakadályozása;

- r) Tanösvény kialakítása oktatási-látogatási céllal.
- s) A közösségi funkció, magas zöldterületi arány, park megőrzése;
- t) A felhagyott temető örökzöld növényzetének megőrzése különböző állatfajok búvóhelyeként;
- u) A védett területen élő növény- és állatfajok diverzitásának növelése, új (lehetőség szerint védett) fajok megtelepedésének elősegítése;
- v) A terület alkalmas részén (a madártani bemutató tábláknál) kisebb vizes élőhely kialakítása (itató jelleggel);
- w) Az idős temető tujái mellett néhány fekete fenyő telepítésével a városban telelő baglyok számára alkalmas helyszín kialakítása;
- x) A terület fokozatos bevonása az intézmények oktatási-nevelési programjába;

4. Természetvédelmi stratégiák

- 4.1. A terület- és földhasználatot, a művelési ág besorolást a természetvédelem érdekeinek megfelelően kell szabályozni. Művelési ág váltás nincs tervben és nem is célszerű.
- 4.2. Törekedni kell a parkban a ligetes, laza szerkezetű növény állomány kialakítására, az idősebb faegyedek megőrzésére, és a kisebb homoki gyepek fenntartására is. Biztosítani kell az esetlegesen megjelenő védett növényfajok magképzési lehetőségét a kaszált gyepekben.
- 4.3. A gyepterületek kialakításához meg kell gátolni a spontán cserjésedést és erdősülést, az inváziós növényfajok terjedését (főleg a felhagyott temető területén).
- 4.4. Gyomfajok, invazív fajok visszaszorítása, rendszeres (évi 3-szori) kaszálás az erdőszegélyekben és a tisztásokon;
- 4.5. Madárodú telep létesítése különböző fajok megtelepedésére alkalmas (A, B, C, D típusú) odúformák alkalmazásával;
- 4.6. Tanösvény kialakítása a területen, előzetes tájépítészeti terv alapján;

4. Természetvédelmi kezelési módok, korlátozások és tilalmak

4.1. Művelési ághoz nem köthető természetvédelmi kezelési módok, korlátozások és tilalmak

4.1.1. Élőhelyek kezelése, fenntartása

- e) A területen törekedni kell a jelenleg ligetes faállomány fenntartására, helyenként tisztások, extenzíven kaszált gyeptörmények kialakítására.
- f) A kaszálás során figyelemmel kell lenni az esetlegesen megjelenő védett növény- és állatfajok (pl. a talajon mozgó madárfiókák) megővására.

4.1.2. Fajok védelme

- e) A faápolás során és a kisebb gyeptörmények kezelésekor figyelembe kell venni az ott élő növény- és állatfajok tulajdonságait, eltérő természetes életciklusait (pl. költés, termésérlelés).
- f) Fák és cserjék kivágása csak vegetációs és fészkelési időn kívül történhet, augusztus 15. és március 1. között.

4.1.3. Látogatás

- e) A természetvédelmi terület szabadon látogatható.
- f) A területen gépjárművel közlekedni tilos. Technikai sporttevékenység, terepmotorozás, terepautózás nem megengedett.

4.1.4. Oktatás és bemutatás

A védett területen preferált bemutatási tevékenység: helyi értékeket bemutató tanösvény létesítése

4.1.5. Terület- és földhasználat

- f) A területen hulladék lerakása tilos, depóniák létesítése még időlegesen sem megengedett.
- g) Nyílt, felszíni bánya a területen nem nyitható.